

Свирида Олена Андріївна,

викладач,

Фаховий коледж бізнесу та аналітики НАСОНА

ЗАКОНОДАВЧІ НОВАЦІЇ В ЧАСТИНІ РЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Повномасштабна війна Росії проти України призвела до значних змін в житті громадян, підприємців та юридичних осіб. Головне завдання, яке стоїть перед бізнесом на сьогодні – це вижити, функціонувати та сплачувати податки, створювати нові робочі місця та підтримувати економіку України.

З цією метою з боку держави прийнято низку законодавчих змін, які допоможуть підприємницькій діяльності рухатися вперед. Це, зокрема:

- ✓ податкові новації;
- ✓ лібералізація трудових відносин;
- ✓ релокація бізнесу із зони бойових дій.

Комплексних змін щодо законодавства та державних програм під час воєнного стану в Україні зазнали наступні напрямки:

- ✓ вимоги щодо отримання ліцензій та дозволів на більшість видів діяльності;
- ✓ скасування перевірок та відсутність санкцій за несвоєчасне подання звітності;
- ✓ спрощення вимог до маркування харчової продукції;
- ✓ підтримка аграрного сектору; форс-мажорні обставини.

Характеристику основних законодавчих змін, що стосуються функціонування бізнесу наведемо в табл. 1.

Таблиця 1

Український бізнес у під час війни: законодавчі новації

№ з/п	Сфера застосування	Законодавчий акт	Характеристика
1	2	3	4
1.	Сплата податків	Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих	Основні новації: - компанії з обсягом доходу до 10 мільярдів гривень мають право стати платниками єдиного податку 3-ї групи, дана система передбачає:

Продовження табл. 1

1	2	3	4
		<p>актів України щодо перегляду окремих пільг з оподаткування» № 2325-IX від 21.06.2022 р.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ставку податку 2% від доходу (замість 18% податку на прибуток); ✓ ПДВ (20%) з операцій на території України не застосовується; ✓ відсутнє обмеження кількості працівників [1].
2.	Трудові відносини	<p>Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо оптимізації трудових відносин» № 2352-IX від 01.07.2022 р.</p>	<p>Основні новації:</p> <ul style="list-style-type: none"> - можливість збільшення робочого часу з 40 до 60 годин на тиждень; - зменшення обов'язкового вихідного дня до одного; - можливість призупинення дії трудового договору; - звільнення від відповідальності за порушення строків виплати заробітної плати (за умови, якщо роботодавець доведе, що така затримка пов'язана з веденням активних бойових дій або викликана іншими вагомими причинами); - спрощена система звільнення та скорочення працівників у зоні проведення активних бойових дій [2].
3.	Вимоги щодо отримання ліцензій та дозволів на більшість видів діяльності	<p>Постанова Кабінету міністрів України «Деякі питання забезпечення провадження господарської діяльності в умовах воєнного стану» №314 від 18.03.2022 р.</p>	<p>Запроваджується здійснення діяльності без отримання документа дозвільного характеру, ліцензії тощо. [3].</p>
4.	Скасування перевірок та відсутність санкцій за	<p>Постанова Кабінету Міністрів «Про припинення заходів державного</p>	<p>На час дії воєнного стану припиняється проведення планових та позапланових заходів державного нагляду та державного ринкового контролю [4].</p>

Продовження табл. 1

1	2	3	4
	несвочасне подання звітності	нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану” №303 від 13.03.2022 р.	Виключення – здійснення позапланових заходів державного нагляду (контролю) щодо запобігання неконтрольованого зростання цін на товари, що мають істотну соціальну значущість.
5.	Вимоги до маркування харчової продукції	Постанова Кабінету Міністрів України «Про заходи щодо забезпечення в умовах воєнного стану безперебійного постачання імпортованих харчових продуктів і кормів» № 234 від 09.03.2022 р.	Учасники ринку харчових продуктів і кормів, які не відповідають вимогам щодо інформації про імпортні харчові продукти, можуть продавати продукцію з інформацією іноземними мовами [5]. Дозволяється імпорт та реалізація тютюнових виробів за визначеними кодами з маркуванням, відповідно до вимог країни члена ЄС – виробника такої продукції без додержання вимог до маркування за українським законодавством.
6.	Форс-мажорні обставини	Офіційний лист торгово-промислової палати України щодо засвідчення форс-мажорних обставин	Підприємства можуть відстрочити виконання договірних зобов’язань. Проте необхідно проаналізувати умови договору з відповідним контрагентом та підготувати пакет підтверджуючих документів для підтвердження причинно-наслідкового зв’язку між обставинами та неможливістю виконання зобов’язання. умови договору [6].

Отже, прийняті зміни в чинне податкове, митне та трудове законодавство демонструють свою ефективність стосовно функціонування економіки країни у воєнний час. Однак для збереження бізнесу та відновлення його роботи необхідно докласти ще багато зусиль.

Список використаних джерел

1. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо перегляду окремих пільг з оподаткування: Закон України № 2325-IX від 21.06.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2325-20#Text>

2. Про внесення змін до деяких законів України щодо оптимізації

трудових відносин: Закон України № 2352-IX від 01.07.2022р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2352-20#Text>

3. Деякі питання забезпечення провадження господарської діяльності в умовах воєнного стану: Постанова Кабінету міністрів України №314 від 18 березня 2022р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/314-2022-п#Text>

4. Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану: Постанова Кабінету Міністрів №303 від 13 березня 2022р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/303-2022-п#Text>

5. Про заходи щодо забезпечення в умовах воєнного стану безперебійного постачання імпортованих харчових продуктів і кормів: Постанова Кабінету Міністрів України № 234 від 9 березня 2022 р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zahodi-shchodo-zabezpechennya-v-umovah-voynnogo-stanu-bezperebijnogo-postachannya-importovanih-harchovih-produktiv-i-kormiv-234>

6. Офіційний лист торгово-промислової палати України щодо засвідчення форс-мажорних обставин. URL: <https://uccr.org.ua/press-center/uccr-news/protsedura-zasvidchennia-fors-mazhornikh-obstavyn-z-28-02-2022>

*Шульга Світлана Володимирівна,
доктор економічних наук, доцент,
Національна академія статистики, обліку та аудиту*

РОЛЬ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ У ФОРМУВАННІ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Облікова підсистема підприємства як інформаційна складова системи менеджменту не здатна самостійно та у повній мірі задовольнити зростаючі потреби управління, адже формує дані виключно ретроспективного характеру, які дозволяють отримати загальне уявлення про фінансовий стан суб'єкта господарювання, проте не є достатніми для прийняття своєчасних управлінських рішень. Саме тому перед керівництвом постає необхідність доповнення існуючих на підприємстві підсистем управління такими складовими, які б дозволили в комплексі отримати додатковий ефект від їх взаємодії, та забезпечити більш ефективну діяльність суб'єкта господарювання в цілому.